

Competitive Society: Reflections from the Educational System of South Korea

Yosita Suthisaard¹ Nicha Tovankasame^{2*}

Received: 11-07-2024, Revised: 03-09-2024, 01-10-2024, Accepted: 03-10-2024

Abstract

This study aims to explore the ideas, experiential narratives, and expectations of South Korean college students within a society known as one of the world's most highly competitive educational nations. It investigates expectations from various individual and societal perspectives that reflect the South Korean educational system. The research methodology employs netnography, involving participatory observation on social media and informal interviews. The informants were South Korean students who shared their experiences within the competitive environment of South Korean education. The study found that social conditions can lead to negative changes in human relationships and irregular daily living behavior. Furthermore, it also revealed that people may adopt unexpected ways of life in response to pressure to succeed in education, as the social value system and environment can influence their existence. It applies compressed modernity theory to analyze South Korea's educational society, which aims to establish standards of success for individuals, thereby fostering rapid economic growth through government policy, family institutions, and the environment. Over time, this has shaped a society steeped in a culture of competition across all facets of life, including education, work, and daily living.

Keyword: Competitive society; Compressed modernity; Education; South Korea

---

¹ Faculty of International Studies, Prince of Songkla University (Phuket Campus)

² Faculty of International Studies, Prince of Songkla University (Phuket Campus)

*Corresponding Author, Email: nicha.t@phuket.psu.ac.th

สังคมแห่งการแข่งขัน: เสี่ยงสะท้อนจากระบบการศึกษาในประเทศเกาหลีใต้

โยษิตา สุทธิสอาด¹ ณิชชา ไทวรรณเกษม^{2*}

วันรับบทความ: 11-07-2024, วันแก้ไขบทความ: 03-09-2024, 01-10-2024, วันตอบรับบทความ: 03-10-2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีคิดผ่านเรื่องเล่าเชิงประสบการณ์ และความคาดหวังของนักศึกษาชาวเกาหลีใต้ ที่อยู่ในสังคมแห่งการแข่งขันด้านการศึกษาที่สูงเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก และเพื่อศึกษาความคาดหวังในมุมมองจากบุคคลและสังคมที่สะท้อนถึงระบบการศึกษาของเกาหลีใต้ ระเบียบวิธีวิจัยใช้การศึกษาชาติพันธุ์วรรณาดิจิทัลผ่านการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในสื่อสังคมออนไลน์ และการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ นักศึกษาชาวเกาหลีใต้ที่บอกเล่าประสบการณ์จากการอยู่ในสภาวะการแข่งขันด้านการศึกษาในประเทศเกาหลีใต้ โดยผลการศึกษาพบวิธีคิดที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างมนุษย์ และพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันที่ไม่ปกติอันเกิดจากสภาวะสังคมที่กดดันจากการศึกษาเล่าเรียน บทสนทนาอย่างสะท้อนแนวทางการดำเนินชีวิตที่ไม่คาดหวัง ผ่านพฤติกรรม การเอาตัวรอดและดำรงชีวิตอย่างไรเป้าหมายของตนเอง ภายใต้ปฏิบัติการของระบบคุณค่าทางสังคม และสภาพแวดล้อมที่วางกรอบให้การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในชีวิตของมนุษย์คนหนึ่ง โดยการศึกษานี้นำทฤษฎีที่ว่าด้วยสภาวะทันสมัยแบบบีบอัดมาใช้วิเคราะห์สภาพสังคมการศึกษาเกาหลีใต้ ที่พยายามสร้างมาตรฐานความสำเร็จของปัจเจกบุคคลเพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างรวดเร็ว ผ่านนโยบายรัฐ สถาบันครอบครัว และสภาพแวดล้อม จนกลายเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยวัฒนธรรมการแข่งขันในทุกมิติ ตั้งแต่การศึกษา การทำงาน และการดำรงชีวิตประจำวัน

คำสำคัญ: สังคมการแข่งขัน; ภาวะทันสมัยแบบบีบอัด; การศึกษา; เกาหลีใต้

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

*ผู้ประพันธ์บรรณกิจ, ติดต่ออีเมล nicha.t@phuket.psu.ac.th

บทนำ

วัฒนธรรมการแข่งขันในสังคมเกาหลีใต้เป็นหนึ่งในประเด็น โดยมีรากฐานจากแนวคิดทางปรัชญาของแนวคิดขงจื้อที่สืบเนื่องมาในสังคม แนวคิดขงจื้อที่ได้สืบทอดกันมาในเกาหลีใต้ระบุว่า “จุดเริ่มต้นของการพัฒนาชาติ คือการให้การศึกษาแก่ประชาชน เยาวชนของชาติต้องได้รับการศึกษาอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเมื่อโตขึ้นก้าวเข้าสู่วัยทำงานก็ต้องทำงานหนักที่สุดเท่าที่จะทำได้เช่นกัน” (Tudor, 2017: 148) หลักขงจื้อที่แพร่กระจายอยู่ในสังคมเกาหลี ได้ปลูกฝังให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่านโยบายของรัฐบาลก็มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าอิทธิพลของแนวคิดขงจื้อที่ฝังรากลึกมาอย่างยาวนานนั้น เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้คนเกาหลีทุ่มเทที่จะพัฒนาตนเอง ให้ไปสู่เป้าหมายหรือภาพลักษณ์ที่สังคมตีกรอบไว้ตามหลักขงจื้อ หนึ่งในนั้นคือการศึกษา ทำให้คนเกาหลีเองมีค่านิยมที่ต้องจบจากมหาวิทยาลัยชั้นนำ เริ่มจากการแข่งขันในการเข้าโรงเรียนที่ดี ต้องแข่งกับเพื่อนร่วมห้องเพื่อให้ได้เกรดที่ดี จากนั้นก็ต้องไปเรียนพิเศษเพิ่มที่ฮักวอน [학원, Hakwon] หรือ โรงเรียนกวดวิชา เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยชั้นนำที่ต้องแข่งกับนักเรียนทั้งประเทศ การที่ทุกคนเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม ถือเป็นบันไดสำคัญให้หลุดพ้นจากความยากจน ผ่านการศึกษาที่จะส่งผลไปถึงการทำงานที่ดีในอนาคต ทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านี้ เกิดความคาดหวัง และทุ่มเทสุดกำลังเพื่อให้บุตรหลานของเขาได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด เพื่อให้ตัวเองได้เข้าทำงานในบริษัทใหญ่ ๆ อย่างเช่นบริษัทแชโบล [채벌, chaebol] หรือกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่หรือนายทุนที่มีอำนาจในเกาหลีใต้ อย่างเช่น บริษัทซัมซุง (삼성, Samsung), บริษัทแอลจี (엘지 전자, LG), บริษัทฮุนได (현대, Hyundai) และ บริษัทลอตเต (롯데, Lotte) ซึ่งการได้เข้าทำงานในบริษัทเหล่านี้อาจทำให้สถานะทางครอบครัวหลุดพ้นจากความยากจน และยกระดับสถานะทางสังคมให้ตนเอง สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการแข่งขันทางปัจเจกบุคคลมากยิ่งขึ้น

วัฒนธรรมการแข่งขันภายในสังคมการศึกษานี้ได้สะท้อนผ่านทางภาพยนตร์ ละคร และซีรีส์เรื่องดัง เช่น เรื่อง SKY Castle ซึ่งฉายในช่วงปี ค.ศ.2019 มีเนื้อหาที่สะท้อนถึงการแข่งขันทางการศึกษา ความคาดหวังจากผู้ปกครอง และการรักษาภาพลักษณ์ทางสังคมผ่านการศึกษา ตัวละครในเรื่องคือนักศึกษาที่พยายามจะสอบเข้าคณะและมหาวิทยาลัยชั้นนำได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติโซล [Seoul National University: S], มหาวิทยาลัยเกาหลี [Korea University, K] และ มหาวิทยาลัยยอนเซ [Yonsei University, Y] ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่พ่อแม่ชาวเกาหลีส่วนใหญ่ คาดหวังจะให้เข้าเรียนเพื่อเป็นหน้าตาให้แก่ครอบครัว และนิยมให้มีการจ้างติวเตอร์ส่วนตัวที่จบจากมหาวิทยาลัยชื่อดังเพื่อมาติวให้บุตรหลานตนเอง (Series Review: SKY Castle, 2019) ส่วนภาพยนตร์ที่สะท้อนความเหลื่อมล้ำทางสังคมด้านการศึกษาได้ดีอย่าง Parasite ซึ่งฉายในช่วงปี ค.ศ. 2019 แม้เนื้อเรื่องมุ่งประเด็นสะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ แต่ก็ยังแฝงถึงปัญหาด้านการศึกษาที่ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (Parasite: Who is the Angriest in the World of Inequality, 2019) ในซีรีส์เรื่องอื่นอย่าง Crash Course in Romance ซึ่งฉายในช่วงปี ค.ศ. 2023 ที่เนื้อหามองบางส่วนได้สะท้อนถึงปัญหาการศึกษาในประเทศเกาหลีใต้ ตัวอย่างเช่น การศึกษาภายในรั้วโรงเรียน

ไม่เพียงพอดต่อการที่จะก้าวเข้าสู่สนามสอบเข้ามหาวิทยาลัยอีกต่อไป โดยในเรื่องยังมีการสะท้อนให้เห็นถึงการ
จำเรียนอย่างหนักเพื่อการสอบเข้ามหาวิทยาลัย การทุ่มเทหาเงินเพื่อจะได้เข้าเรียนกับตัวเตอร์ชื่อดัง เป็นต้น
(Kamluekian, 2023)

จากผลกระทบดังกล่าว ทำให้รัฐบาลเองได้ออกมาตอบโต้ต่อปัญหาการศึกษาที่เกิดการแข่งขันจนส่งผล
กระทบในหลาย ๆ ด้าน โดยมีการออกนโยบาย “ลดวัฒนธรรมการศึกษาย่างเอาเป็นเอาตาย” (Sirimanit,
2019: 31) ในปี ค.ศ.2010 มีการประกาศใช้กฎเคอร์ฟิวกับโรงเรียนกวดวิชาต่าง ๆ ให้ห้ามสอนเกินเวลา 4 ทุ่ม
และได้มีการระงับสั่งปิดโรงเรียนกวดวิชา อีกทั้งยังมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของข้อสอบและนโยบายในการเข้า
มหาวิทยาลัย แต่นโยบายนี้ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะเมื่อบุตรหลานไม่สามารถไปโรงเรียนกวดวิชาได้
ผู้ปกครองจึงจ้างตัวเตอร์ส่วนตัวมาติวที่บ้านหรือออนไลน์แทน นี่เป็นอีกหนึ่งสิ่งสะท้อนความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษา เพราะหากครอบครัวไม่มีรายได้มากพอที่จะจ้างตัวเตอร์ส่วนตัวให้กับบุตรหลาน ก็เท่ากับลด
โอกาสการเข้ามหาวิทยาลัยติดอันดับประเทศตามความนิยมของสังคม

จากที่กล่าวมานี้ ค่านิยมทางสังคมจากแนวคิดเชิงจิตที่แพร่กระจายอยู่ในสังคมนั้นส่งผลให้มีการแข่งขัน
ทางการศึกษา เพื่อที่จะผลักดันตนเองให้ประสบความสำเร็จตามค่านิยม และกลายเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนา
ประเทศให้ประสบผลสำเร็จ แต่กว่าจะประสบผลสำเร็จนั้นต้องแลกมาด้วยความเครียดที่กระทบกับ
จิตใจ สุขภาพในการใช้ชีวิต การถูกกดดันและแบกรับความคาดหวังจากการที่อยู่ในสังคม อันเกิดจากการ
แข่งขันในชีวิตระหว่างกลุ่มชนชั้นทางสังคม หรือการทำงานเพื่อเลื่อนขั้นในระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งการเรียน
และการศึกษาเพื่อเป็นบันไดสู่การสร้างอนาคตในการประกอบอาชีพที่มั่นคง คำถามของงานวิจัยจึงสนใจช่วง
ระหว่างทางของความสำเร็จเหล่านี้ว่า นักศึกษาชาวเกาหลีใต้ที่อยู่ในระบบการศึกษาของสังคมเกาหลีต้อง
เผชิญกับสถานการณ์ของการแข่งขันในรูปแบบใดบ้าง และส่งผลกระทบต่อพวกเขาอย่างไร

เมื่อพิจารณาจากงานวิจัยที่ผ่านมาผู้วิจัยพบว่า มีบทความที่สะท้อนถึงปัญหาของการแข่งขันทาง
การศึกษาผ่านภาพยนตร์และบทละครซีรีส์ รวมถึงการศึกษาปัญหาผ่านการพัฒนากระบวนการศึกษาของ
ประเทศเกาหลีใต้ แต่ทว่า การศึกษาสังคมแห่งการแข่งขันจากเรื่องเล่าและประสบการณ์จริงของผู้ที่อยู่ใน
สภาวะทางสังคมดังกล่าว ยังเป็นพื้นที่วิจัยที่ต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม ถึงแม้ว่าสังคมแห่งการแข่งขันส่งผลให้เกิด
การสร้างค่านิยมที่ผลักดันให้คนในสังคมต้องพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง และขับเคลื่อนให้เกิดการเติบโตทาง
เศรษฐกิจมวลรวมของประเทศ แต่ในขณะเดียวกันผลพวงของสภาวะการแข่งขันก็ได้สร้างสังคมและกลุ่มคนที่มี
ความผิดปกติทางความคิด จนส่งผลเสียต่อพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตที่อาจทำร้ายตนเองและบุคคลรอบ
ข้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าการศึกษาแนวคิดและความคาดหวังของนักศึกษาเกาหลีใต้ที่อยู่ในสังคมการ
แข่งขัน จะช่วยให้ทำความเข้าใจสภาพสังคมจากกลุ่มบุคคลที่เป็นหน่วยย่อยขนาดเล็ก อันเป็นองค์ประกอบที่
สำคัญให้เกิดการสร้างสังคมที่มีคุณภาพได้ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีคิดผ่านเรื่องเล่าเชิงประสบการณ์ของนักศึกษาชาวเกาหลีใต้ที่อยู่ในสังคมการแข่งขันทางการศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาชาวเกาหลีใต้ในสถานะของการแข่งขันทางการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีภาวะทันสมัยแบบบีบอัด (Compressed modernity theory)

ในการทำความเข้าใจทฤษฎีภาวะทันสมัยแบบบีบอัดนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดเสรีนิยมใหม่ (Neoliberalism) ซึ่งเป็นรากฐานทางเศรษฐกิจที่สร้างผลกระทบทั้งในแง่บวกและลบให้แก่สังคมเกาหลีใต้ โดยลัทธิเสรีนิยมใหม่มีความเชื่อว่า วิธีการขจัดความยากจนที่ดีที่สุด จำเป็นต้องอาศัยกลไกการตลาดและการค้าเสรี แต่ละปัจเจกบุคคลก็ต้องดูแลรับผิดชอบการกระทำและความอยู่ดีกินดีของตนเอง แนวคิดนี้ได้เข้ามามีอิทธิพลในประเทศเกาหลีใต้ในช่วงปีค.ศ. 1997 ซึ่งเป็นยุคที่หลายประเทศในเอเชียเผชิญกับวิกฤตการณ์ทางการเงิน [Asian Economic Crisis] รัฐบาลจึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ [International Monetary Fund, IMF] เพื่อนำมาฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติให้กลับมามีเสถียรภาพในการพัฒนาประเทศ ในช่วงนั้น สหรัฐอเมริกาได้มีบทบาทในการให้รัฐบาลเกาหลีใต้ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการใช้จ่าย โดยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และเน้นนโยบายการลดค่าใช้จ่ายของรัฐในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะงบประมาณที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสวัสดิการสังคม อาทิเช่น การแพทย์และรักษาพยาบาล การศึกษาขั้นพื้นฐานและขั้นสูง รวมทั้งการคมนาคม สาธารณะในชีวิตประจำวัน ทำให้ประชาชนจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ด้วยตนเอง และต้องแบกรับภาระในการดำรงชีวิตมากขึ้น (Stiglitz, 2002)

แม้ว่าลัทธิเสรีนิยมใหม่นี้ ได้ปลุกฝังประชาชนให้มีความเป็นปัจเจกบุคคลและจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ (Entrepreneurial spirit) ด้วยความเชื่อที่ว่า มนุษย์เป็นหน่วยย่อยของสังคมที่มีความสามารถ (Agency) ในการเป็นส่วนสำคัญของการผลักดันเศรษฐกิจประเทศ ดังจะเห็นได้จากผลลัพธ์ของการเติบโตของกลุ่มนักลงทุนขนาดเล็กและกลุ่มนักธุรกิจ Start-up แต่ภายใต้เสรีภาพของการอยู่ในระบบแนวคิดเสรีนิยมใหม่นี้ ได้สร้างจริยธรรมของปัจเจกชนให้เห็นคุณค่าของการสร้างกำไรเพื่อสะสมทุนให้ได้มากที่สุด จนเกิดผลกระทบต่อภาระกระจายรายได้แบบกระจุกและความเหลื่อมล้ำทางสังคมในวงกว้าง (Harvey, 2005) ดังที่ (Ruengmanotham, 2021) ได้ยกตัวอย่าง กรณีศึกษาของตัวละครจากภาพยนตร์เรื่อง Burning เพื่อทำความเข้าใจ สภาวะของลูกหนี้ภายในใต้ระบบแนวคิดลัทธิเสรีนิยมใหม่ในเกาหลีใต้ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำลายคุณค่าความเป็นมนุษย์ในสังคม สัญญาณอันตรายของสังคมที่มีแต่ความกดดันและการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดในระบบดังกล่าว อาจจะมาในภาวะของการฆ่าตัวตายในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่เป็นผลดีต่อกระบวนการผลิตในระบบเศรษฐกิจ เช่น การยอมจำนนต่อนายจ้างและระบบชุดรีดที่ไม่เป็นธรรม การตัดสินใจกระทำการฉ้อโกง หรือการใช้ชีวิตข้างถนน เป็นต้น

Chang (2017) ได้อธิบายรูปแบบสภาวะสังคมทันสมัยแบบบีบอัด ที่เกิดจากการเติบโตทางเศรษฐกิจที่รับแรงว่า ความทันสมัยที่ถูกบีบอัดเป็นสถานการณ์ที่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมที่สำคัญ เกิดขึ้นอย่างเข้มข้นและรวดเร็ว ทั้งในแง่ของเวลาและพื้นที่ (Space-time) สิ่งนี้ นำไปสู่การอยู่ร่วมกันแบบพลวัต และการมีขององค์ประกอบทางประวัติศาสตร์และสังคมที่หลากหลาย ส่งผลให้เกิดการสร้างระบบสังคมที่ซับซ้อนและยืดหยุ่นขึ้นใหม่ แนวคิดเรื่องความทันสมัยที่บีบอัดนี้ ถูกนำไปใช้เพื่อวิเคราะห์แง่มุมต่าง ๆ ของชีวิตมนุษย์ เช่น อัตลักษณ์ส่วนบุคคล ความเป็นพลวัตของครอบครัว องค์กร ชุมชน ท้องถิ่น (ในเมืองและชนบท) โครงสร้างทางสังคมที่กว้างขึ้น (ประชาสังคมและประเทศชาติ) และสังคมโลกในแต่ละพื้นที่ทางสังคมเหล่านี้ ผู้คนต้องดำรงชีวิตภายใต้กรอบสังคมที่มีความกดดันและซับซ้อน และต้องปรับวิถีชีวิตให้ยืดหยุ่น เพื่อสามารถทำงานร่วมกับคนในสังคมที่กว้างขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุปว่าบุคคลและชุมชนต้องรู้จักปรับตัวอย่างรวดเร็วเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและหลากหลายที่เกิดขึ้นในสังคมสมัยใหม่

ในประเด็นการศึกษาสภาวะสังคมที่ถูกเร่งรีบให้เจริญเติบโตของเกาหลีใต้ นั้น (Koo, 1999) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ ได้กล่าวว่า

“พัฒนาการความทันสมัยของเกาหลีใต้โดยพื้นฐานแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นในเกาหลีใต้ตั้งแต่ต้นปี 1960 แสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของการพัฒนาระบบทุนนิยมที่ประสบความสำเร็จ ในการที่ระบบเศรษฐกิจรอบข้างขนาดเล็กแห่งหนึ่ง ได้มีการพัฒนาให้ทันกับเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว”

ในการศึกษาประเด็นที่ใกล้เคียงกัน เช่น (Chang, 2001) ยังได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพสังคมเกาหลีว่า ชาวเกาหลีใต้ได้ลดระยะเวลาที่ใช้ในการเปลี่ยนจากอาชีพที่มีรายได้น้อย ไปสู่อาชีพในระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าขึ้นอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ขึ้นอยู่กับพัฒนาเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดของประเทศ หากจะเปรียบเทียบรูปแบบการเติบโตทางเศรษฐกิจในแกนสถานที่และเวลา อาจจินตนาการถึงระยะเวลาของการพัฒนาประเทศในตะวันตกที่มีกระบวนการค่อย ๆ ก่อร่างสังคมสมัยใหม่เป็นร้อยกว่าปี ผ่านการลองผิดลองถูกในระบบต่าง ๆ จนเกิดความสมดุลและการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ประเทศเกาหลีใต้ใช้ระยะเวลาเพียง 20 - 30 ปีในการพัฒนาประเทศให้เทียบเท่ากับความทันสมัยของประเทศตะวันตก ซึ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วนี้ ส่งผลให้เกิดการลดระยะเวลาที่จำเป็นสำหรับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ และสร้างรูปแบบการขับเคลื่อนสังคมให้เจริญก้าวหน้าและมีความทันสมัยเร่งด่วน ประเทศในภูมิภาคเอเชียที่มีประสบการณ์การก่อร่างทางเศรษฐกิจและสังคมที่คล้ายคลึงกันนี้ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น และประเทศจีน แต่อาจจะมีผลลัพธ์ของรูปแบบทางสังคมเชิงโครงสร้างที่เหมือนและต่างกันไป เช่น ปัญหาการไม่แต่งงานที่เพิ่มสูง ภาวะของอัตราการเกิดต่ำจนทำให้เกิดสังคมสูงอายุ เป็นต้น

จากการศึกษาทฤษฎีภาวะทันสมัยแบบบีบอัด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า แนวคิดของทฤษฎีดังกล่าวที่แสดงถึงภาวะทันสมัยอันเกิดจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบรวดเร็ว ผ่านการบีบอัดและเร่งรัดภายใน

ระยะเวลาอันสั้นกว่าระยะเวลาที่ควรจะเป็นจริงนั้น สามารถนำมาเป็นกรอบวิเคราะห์เพื่ออธิบาย สภาพการ แข่งขันของกลุ่มนักศึกษาที่อยู่ในระบบการศึกษาในสังคมเกาหลีใต้ เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการคิดและ ความคาดหวังในการดำรงชีวิต ภายใต้เงื่อนไขของจริยธรรมการเร่งผลิตที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองระบบ เศรษฐกิจ คุณค่าในการมีอยู่ของปัจเจกชนเพื่อการพัฒนาประเทศ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ตามรูปแบบมโนทัศน์เชิงธรรมชาตินิยม (Naturalist) หรือการศึกษาวิจัย ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อน "ความเป็นจริงหลายประการของปรากฏการณ์และสถานการณ์หนึ่ง ๆ" ใน แนวทางแบบองค์รวมเพื่อให้เข้าใจถึงความเป็นจริง ซึ่งกระบวนการเก็บข้อมูลประกอบด้วย การศึกษาแบบ ชาติพันธุ์วรรณาดิจิทัล (Digital Netnography) (Kainunna, 2016) เพื่อทำความเข้าใจบริบทของสังคมเกาหลี และทำความรู้จักกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากช่องทางออนไลน์ จากนั้นจึงเริ่มแนะนำตัวเองกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัย ใช้ภาษาเกาหลีในการสื่อสารกับผู้ให้ข้อมูลผ่านโปรแกรมออนไลน์ของประเทศเกาหลีใต้ จากนั้นจึงแปลบท สนทนาเป็นภาษาไทย เนื่องจากเป็นความประสงค์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สะดวกสื่อสารผ่านการส่งข้อความ มากกว่าการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ระยะเวลาของการเก็บข้อมูลคือตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2567 การเก็บข้อมูลนี้มีเป้าหมายในการทำวิจัยเบื้องต้นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และมีการตั้งกรอบ แนวคิดและความคาดหวังของผู้ให้ข้อมูล ในสังคมการแข่งขันทางการศึกษาโดยสังเขปเพื่อเป็นแนวทางการตั้ง คำถาม ได้แก่ 1) ค่านิยมทางสังคมที่มีอิทธิพลจากแนวคิดขงจื้อ เช่น ความกตัญญูต่อครอบครัว ความขยัน และการหมั่นศึกษาเล่าเรียน 2) การศึกษาคือบันไดต่อยอดไปสู่ความสำเร็จในชีวิต 3) ความคาดหวังจาก ผู้ปกครองและสังคมรอบข้าง 4) การเลื่อนสถานะทางสังคม

เนื่องจากงานศึกษาเรื่องการแข่งขันในระบบการศึกษาของสังคมเกาหลีใต้ เป็นประเด็นที่อาจส่งผลต่อ ความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอตัวอย่างคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบถึงความเหมาะสมของคำถามที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ให้ข้อมูล และก่อนสัมภาษณ์ ได้ชี้แจงว่าผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิที่จะไม่ตอบคำถามใดที่ไม่คิดว่าสะดวกใจได้ กระบวนการเหล่านี้เป็นการแสดงถึง ความตระหนักรู้ในประเด็นจริยธรรมในมนุษย์ของผู้วิจัยต่อการทำวิจัย

เมื่อได้รวบรวมคำตอบจากผู้ให้ข้อมูลแล้ว จึงมีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาจมีการขยายเป็นวิธีคิดอื่น นอกเหนือจากกรอบแนวคิดที่ตั้งไว้เพื่อเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ และสะท้อนความเป็นจริงของสังคมผ่าน เรื่องราวของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในทุก ๆ กระบวนการเก็บข้อมูลจะมีการทบทวนความเป็นจริงที่ค้นพบ โดยการ ปฏิบัติตามมโนทัศน์เชิงธรรมชาตินิยม เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่าข้อมูลที่น่าเสนอมีการอภิปรายบางอย่างรวม เอาคุณค่าของนักวิจัยไว้ด้วย (Lincoln & Guba, 1985) โดยได้แบ่งวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเชิงเอกสารวิชาการงานวิจัยและเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง ทั้งอิทธิพลของ แนวคิดขงจื้อในสังคมเกาหลีใต้ ค่านิยมในสังคมของเกาหลีใต้ การสะท้อนปัญหาทางการศึกษาของเกาหลีใต้

ผ่านภาพยนตร์ และซีรีส์รวมถึงพัฒนาการของเศรษฐกิจ และการศึกษาในเกาหลีใต้เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นจากนั้นศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัย

2. สัมภาษณ์เชิงประวัติชีวิต การสัมภาษณ์เชิงประวัติชีวิตนั้น ทำให้ผู้อ่านงานเข้าใจวงจรของประชากรที่ผู้วิจัยศึกษาว่าชีวิตเบื้องต้นและเบื้องหลังของผู้ให้ข้อมูลเป็นอย่างไรบ้าง โดยการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ให้ข้อมูลจนไว้วางใจ และขอให้เล่าเกี่ยวกับเรื่องราวชีวิตอย่างละเอียด รวมทั้งเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้อง เช่น ครอบครัว ญาติพี่น้อง ทศนคติด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา รวมทั้งโลกทัศน์ของเขาด้วย

3. สัมภาษณ์ในประเด็นข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย กลุ่มนักศึกษาชาวเกาหลีใต้ที่มีประสบการณ์ในระบบของการแข่งขันทางการศึกษาจำนวน 4 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการหากลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากการแนะนำของผู้ให้ข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์แล้วไปเรื่อย ๆ ในลักษณะของลูกโซ่และแบบเจาะจง (Purposive groups) โดยใช้เกณฑ์การเลือกกลุ่มนักศึกษาชาวเกาหลีใต้ในระดับมหาวิทยาลัย ที่เคยมีประสบการณ์การศึกษาในประเทศเกาหลีใต้เพื่อความเหมาะสมในการวิจัย

4. สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมทาง Instagram ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่ผู้ใช้สามารถเปิดสาธารณะเพื่อแชร์ภาพและเรื่องราวต่าง ๆ ในลักษณะของการสร้างเครือข่ายทางสังคมได้ โดยผู้วิจัยเป็นเพื่อนกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 4 คน จึงสามารถเข้าไปสังเกตการณ์เรื่องราวประจำวัน กิจกรรมต่าง ๆ ที่เข้าร่วม และความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ทุกข้อมูลที่เก็บผ่าน Instagram นั้นถือเป็นข้อมูลที่เปิดเผย มีความหมายโดยนัยว่าผู้ให้ข้อมูลสามารถเปิดเผยข้อมูลเหล่านั้นให้ผู้อื่นรับรู้ได้ แต่ถึงแม้ว่าข้อมูลดังกล่าวจะมีความเป็นสาธารณะ แต่ผู้วิจัยจะใช้วิธีการปกปิดตัวตนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยการใช้นามสมมุติในงานศึกษานี้ทั้งหมด เพื่อให้เกิดความสบายใจว่าคำตอบต่าง ๆ จะไม่สามารถโยงถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้

5. ใช้กรณีศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของโครงสร้างทางสังคมกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ด้วยวิธีการ Extended Case Method (Burawoy, 1998) โดยการวิเคราะห์หลังจากได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้มีการอธิบายประสบการณ์เรื่องเล่าโดยตรงที่ละเอียดลึกซึ้งของผู้ให้ข้อมูล ประกอบกับการเชื่อมโยงระบบความเชื่อและคุณค่าทางสังคมของเกาหลีใต้ บรรทัดฐานทางสังคมที่มีการยึดถือและปฏิบัติสืบต่อกันมา รวมทั้งบรรยากาศสังคมร่วมที่มีอิทธิพลต่อระเบียบวิธีคิดของปัจเจกบุคคล ทำให้เข้าใจการก่อร่างของสังคมเกาหลีจากหน่วยย่อยขนาดเล็กที่ถูกกรอบไว้ภายใต้โครงสร้างขนาดใหญ่

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจพื้นฐานชีวิตและประสบการณ์ของกลุ่มนักศึกษาชาวเกาหลีใต้ ที่อยู่ในสังคมการแข่งขันด้านการศึกษา โดยได้อธิบายรูปแบบวิธีคิดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคลและลักษณะความสัมพันธ์ของคนในสังคมเกาหลี รวมทั้งความคาดหวังในการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคล และความคาดหวังของสังคมเกาหลีใต้ในด้านการศึกษา โดยได้ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. วิธีคิดของนักศึกษาชาวเกาหลีใต้ที่อยู่ในสังคมการแข่งขันทางการศึกษา

กรณีศึกษาที่ 1 แอฮิน: ความสัมพันธ์แบบคู่แข่ง

แอฮินเป็นนักศึกษาเพศหญิง อายุ 21 ปี เป็นบุตรคนที่ 2 ในครอบครัว เธอเป็นทั้งพี่สาว และน้องสาวของที่บ้าน ปัจจุบันเธอกำลังศึกษามหาวิทยาลัย Seoul Women University ในประเทศเกาหลีใต้ มหาลายนีถือเป็นมหาลยเอกชนที่อยู่ในอันดับที่ 69 จาก 193 มหาวิทยาลัยในประเทศเกาหลีใต้ และจัดอยู่ในอันดับ 25 จาก 39 จากมหาวิทยาลัยในโซล มหาวิทยาลัยนี้มีชื่อเสียงโด่งดังในสาขาวิชาชีววิทยา ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยนี้จะไม่ได้จัดอยู่ในอันดับที่แยและมีชื่อเสียงที่ค่อนข้างดี แต่ก็ได้เป็นมหาวิทยาลัย 1 ใน 3 ที่คนเกาหลีส่วนใหญ่ใฝ่ฝันที่จะเข้าเรียน แอฮินเป็นนักศึกษาศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 แอฮินเป็นคนที่ย้าย แต่ก็เป็นนักกิจกรรมอยู่ในชมรมพัฒนาบุคลิกภาพของมหาวิทยาลัย จึงทำให้เธอต้องไปต่างประเทศบ่อย ๆ เพื่อที่จะไปจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนทั่วโลก

แอฮินได้เล่าถึงประสบการณ์ในการถูกกดดันภายในสังคมการศึกษาว่า เธอมีช่วงเวลาที่ยากลำบากในการเรียนมัธยมปลายและหนักที่สุดในปีสุดท้ายของช่วงมัธยมปลาย เพราะเธอต้องเตรียมตัวเข้ามหาวิทยาลัย เธอได้เล่าว่า

“ถึงแม้ว่าฉันจะเข้ากันได้ดีกับเพื่อนร่วมชั้น แต่ฉันก็รู้สึกเครียดมาก เพราะในขณะที่พวกเราเป็นเพื่อนกัน พวกเขาก็คือคู่แข่งของฉันเช่นกัน สิ่งนี้ทำให้ฉันรู้สึกกดดันที่จะเอาชนะ”

การทำข้อสอบจำลองในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยนั้น ยังมีการวัดระดับคะแนนในการทำข้อสอบของนักเรียนในห้อง มีการจัดอันดับผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดและต่ำสุด ทำให้นักเรียนหลาย ๆ คนกดดันตัวเองมากยิ่งขึ้นเพราะนอกจากจะต้องแข่งกับนักเรียนคนอื่นในหลาย ๆ โรงเรียนแล้ว พวกเขายังต้องแข่งกับเพื่อนร่วมชั้นในห้องเพื่อให้ได้คะแนนในอันดับสูง คุณแอฮินได้เล่าว่า

“ในช่วงการสอบจำลองเข้ามหาลัยนั้น ในขณะที่คะแนนของเพื่อนร่วมห้องเพิ่มขึ้น คะแนนสอบของฉันร่วงทำยเพื่อนร่วมห้องเสมอ ทำให้ฉันมีความคิดที่จะยอมแพ้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ฉันคิดว่าการที่คะแนนของเพื่อนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ฉันเปรียบเทียบตัวเองกับเพื่อนมากยิ่งขึ้น”

บรรยากาศในช่วงเตรียมสอบเข้ามหาลัยที่เคร่งเครียด รวมถึงความกดดันที่ต้องการจะทำคะแนนให้ดีกว่าเพื่อน ๆ ในชั้น ทำให้เธอรู้สึกเครียดและกดดันมาก เธอเล่าว่า การใช้ชีวิตไปโรงเรียนในทุก ๆ วันนั้นทำให้เธอรู้สึกเหนื่อย เพราะนอกจากจะต้องเรียนตามตารางเรียนแล้ว เมื่อหมดคาบเรียนนักเรียนทุกคนจะต้องนั่งทำข้อสอบจำลองในการเข้ามหาลัย เพื่อวัดความรู้ตัวเอง แอฮินได้เล่าถึงการสอบจำลองว่า

“ชีวิตการไปโรงเรียนในทุก ๆ วันนั้นค่อนข้างยากลำบากสำหรับฉันคะ มันเหนื่อยมากทั้งกายและใจ อันที่จริงเพื่อนที่ฉันรู้จักเคยได้รับการรักษาทางจิตเวช เนื่องจากภาวะซึมเศร้าที่เกิดจากความเครียดทางการเรียนในช่วงปีสุดท้ายที่จะเตรียมสอบเข้าในมหาวิทยาลัย”

ผลลัพธ์ที่ได้จากการแบกความกดดันทางการศึกษา ส่งผลกระทบต่อทางด้านจิตใจทำให้นักเรียนหนึ่งคนกลายเป็นผู้ป่วยทางจิตเวช แอฮินเล่าว่า เพื่อนของเธอมีอาการผมร่วงอย่างหนักจากความเครียดสะสม การที่นักเรียนหนึ่งคนที่มีสภาพสังคมล่อหลอม ให้ตัวเองกลายเป็นคนที่ต้องสมบูรณ์แบบและประสบความสำเร็จตามค่านิยมที่วางไว้ มีผลเสียที่เกิดขึ้นอย่างร้ายแรงต่อจิตใจของพวกเขา

สิ่งหนึ่งที่ทำให้เธอรู้สึกว่ามีชีวิตที่เริ่มมีความภูมิใจลดน้อยลง คือสถานการณ์ในช่วงมัธยมปลายปีสุดท้าย เป็นช่วงเวลาเข้าสู่สนามสอบเข้ามหาวิทยาลัยจริง เพื่อน ๆ ของเธอทยอยสมัครเข้าเรียนมหาวิทยาลัยที่มีอันดับสูงกว่ามหาวิทยาลัยที่เธอสมัครเข้าเรียน ทำให้เธอรู้สึกถึงความไม่มั่นใจในความสามารถของตัวเอง และไม่กล้าแม้แต่จะลองสมัครเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาเหล่านั้น แต่ในปัจจุบันเมื่อเธอได้เข้าไปใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยและมองย้อนกลับไป ทำให้คิดได้ว่ามหาวิทยาลัยไม่ใช่ทุกอย่างของชีวิต เธอกล่าวว่า

“ในช่วงมัธยมปลาย ฉันคิดว่าทั้งชีวิตของฉันคือการทุ่มให้กับการเรียนเพื่อที่จะได้เข้ามหาวิทยาลัย แต่พอมาคิดดูแล้ว มหาวิทยาลัยไม่ใช่ทุกอย่างของชีวิต ฉันคิดว่านี่เป็นปัญหาของนักเรียนเกาหลีทุกคน ตั้งแต่เด็ก ๆ ฉันมักจะได้ยินผู้ใหญ่บอกว่าถ้าไม่เข้าเรียนมหาวิทยาลัยในอนาคตจะหางานยาก และชีวิตจะพัง ฉันคิดว่า การสร้างบรรยากาศแบบนี้ในสังคมเกาหลี ทำให้นักเรียนเกาหลีลำบากยิ่งขึ้น”

แอฮินปรับตัวกับสภาพสังคมที่กดดัน และรู้จักการใช้ชีวิตในช่วงมหาวิทยาลัยที่ผ่อนคลายมากขึ้น เข้าใจว่าควรปลดปล่อยความรู้สึกที่แตกต่าง ๆ ออกมาได้ยังไง เวลาที่เธอได้รับความเครียดจากการเรียนเธอ มักจะฟังเพลงและไปร้องคาราโอเกะกับเพื่อน ๆ ของเธอ บางครั้งก็ดู Netflix ในโทรศัพท์เพื่อคลายเครียด หรือถ้าเจอช่วงเวลาที่ยากลำบาก แคร์องให้ออกมาน่าจะเป็นการคลายเครียดที่ดีที่สุด แม้ว่าจะจัดการกับความเครียดและกดดันเหล่านั้นได้บ้างแล้ว แต่เธอก็ยังมองว่าสังคมเกาหลีเป็นสังคมที่มีการแข่งขันสูง และมักมีสถานการณ์และบทสนทนาที่เปรียบเทียบชีวิตที่ดีกว่าตั้งแต่วัยเรียนจนถึงวัยทำงาน เธอได้กล่าวถึงวิถีคิดของการแข่งขันทางสังคมที่หลากหลายและกดดันนี้ว่า

“ฉันคิดว่าสังคมเกาหลีเป็นสังคมที่มีการแข่งขันอย่างแน่นนอน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา มัธยมต้น และมัธยมปลาย นักเรียนจะเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาเพื่อเข้าเรียนในวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยก็ถูกแบ่งออกเป็นระดับต่าง ๆ เช่นกัน โดยเมื่อคุณเรียนจบมหาวิทยาลัยและมีงานทำคุณต้องมีชีวิตที่ดีกว่าคนอื่น ๆ ทุกคนจึงอยากไปบริษัทใหญ่ ๆ เพื่อที่จะมีสถานะทางสังคมที่ดี รวมไปถึงการออกเดทและแต่งงานที่เป็นค่านิยมในสังคม”

จะเห็นได้ว่าชาวเกาหลีได้มีลักษณะของการดำเนินชีวิต ที่เกิดจากการวางกรอบตามมาตรฐานของสังคม ตั้งแต่การเรียนในระดับต่าง ๆ การทำงานในระบบ หรือแม้แต่การสร้างครอบครัว ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความคิดของสังคมขนาดใหญ่ส่งผลต่อความเป็นปัจเจกบุคคลในสังคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบความสัมพันธ์ของคนในสังคมเกาหลีได้ จากการรวมกลุ่ม [Collectivity] ที่ให้ความสำคัญต่อกลุ่มคนรอบข้าง เป็นเพื่อนสนิท ไปสู่วิถีคิดที่มองเห็นกลุ่มคนเดิมว่าเป็นคู่แข่ง เพราะสภาพสังคมที่ส่งเสริมให้มีการแข่งขันสูงในด้านต่าง ๆ รวมถึงในด้านการศึกษา จากกรณีศึกษาของแอฮิน ความคิดของสังคมขนาดใหญ่ที่ส่งผลให้มีความ

เป็นปัจเจกบุคคล [Individuality] มากขึ้นในสังคมนั้น ทำให้เธอเองต้องมุ่งแต่จะเอาชนะในเรื่องการเรียนกับเพื่อนของเธอ จนต้องเจอกับความกดดันจากการแข่งขันอันส่งผลกระทบทางด้านจิตใจ

กรณีศึกษาที่ 2 มินจี: พฤติกรรมที่ถูกขับเคลื่อนด้วยคะแนน

มินจีเป็นนักศึกษาเพศหญิง อายุ 23 ปี เธอศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัย Seoul Women University ในประเทศเกาหลีใต้ ปัจจุบันเธออาศัยอยู่ที่ประเทศออสเตรเลียจากการสมัครเข้าโครงการ Work & Travel เป็นระยะเวลา 6 เดือน จึงทำให้ได้มีโอกาสไปทำงานและเรียนที่ประเทศออสเตรเลีย เธอเป็นคนที่ยิ้มสวย หน้าตาดี และเข้ากับคนง่าย ถึงแม้ว่าจะเป็นคนพูดน้อย เธอมักจะช่วยงานชมรมของมหาวิทยาลัยบ่อยครั้ง จนทำให้มีโอกาสเดินทางไปหลายประเทศ มินจีเป็นคนที่มีชื่นชอบงานศิลปะและดนตรี โดยเฉพาะงานด้านศิลปะหัตถกรรมอย่างการทำเครื่องปั้นดินเผาและการฟังเพลงคลาสสิกที่บรรเลงด้วยเปียโน แสดงให้เห็นว่าเธอเป็นคนที่ทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนและงานสร้างสรรค์อื่น ๆ บ้าง ส่งผลให้เธอมีโอกาสได้เข้าใจโลกที่มีอิสระในการเลือกใช้ชีวิตมากขึ้น เธอได้เล่าให้ฟังถึงมุมมองของเธอต่อวัฒนธรรมการศึกษาในเกาหลีว่า

“ฉันคิดว่าเพื่อน ๆ ชาวเกาหลีส่วนใหญ่ค่อนข้างรู้สึกกดดันกับการเรียนของพวกเขา ในมหาวิทยาลัยที่ฉันศึกษาอยู่นั้น นักเรียนส่วนใหญ่จะคิดว่าต้องได้เกรด A เท่านั้นถึงจะพอใจ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่คิดว่าแค่เกรด B ก็พอใจแล้ว”

มินจีได้เล่าให้ฟังถึงประสบการณ์ในช่วงสอบของเธอให้ฟังว่า

“ในช่วงสอบฉันมักจะนำผ้าห่มและของใช้ต่าง ๆ พกไปด้วยในขณะที่อ่านหนังสือเตรียมสอบในห้องสมุด ฉันจะล้างหน้าและนอนพักอยู่ในห้องสมุดเป็นประจำ ฉันจะรู้สึกดีถ้าได้นอนทั้งคืนในห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสืออย่างหนัก”

จากการบอกเล่าของมินจี เธอบอกว่าปัญหาคือการที่เรากดดันและเครียดกับตัวเองมากเกินไป ซึ่งสาเหตุของความกดดันและเครียดนั้นล้วนมาจากการเรียน มินจีเล่าย้อนไปในช่วงเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย ในช่วงมัธยมปลายว่า เธอเรียนหนักมากในช่วงมัธยมปลาย ในระหว่างช่วงเตรียมสอบไวรัลโคโรน่าได้แพร่ระบาด ทำให้เธอไม่ได้เรียนอย่างหนักเหมือนที่เคยเป็น เมื่อสถานการณ์คลี่คลาย เธอได้ทำข้อสอบจำลองในการเข้ามหาวิทยาลัยกับเพื่อนร่วมชั้น คะแนนของเธอติดอันดับท้ายของห้องเสมอ ทำให้เธอรู้สึกแย่กับตัวเองและรู้สึกเหมือนโดนทิ้งไว้ข้างหลังคนเดียว เมื่อสอบถามมินจีเกี่ยวกับเหตุผลที่เธอต้องเรียนอย่างหนัก เธอตอบด้วยความรู้สึกสงสัยในพฤติกรรมของตัวเองว่า

“ฉันเองก็ไม่รู้เหมือนกัน ฉันแค่คิดว่าสิ่งที่ฉันทำตอนนี้มันส่งผลกับอนาคตกับการทำงาน ฉันเลยคิดว่าควรตั้งใจเรียนตั้งแต่ตอนนี้ แต่จริง ๆ แล้ว ฉันเองก็ยังไม่ได้อะไรมากนักในมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ก้าวเข้าสู่มหาวิทยาลัยฉันเองก็เริ่มเบื่อหน่ายกับการเรียน ทำให้ฉันเริ่มเครียด เอาแต่คิดว่าเราเป็นนักเรียนอยู่ตอนนี้ เราควรเรียน ฉันอยากเปลี่ยนความคิดตัวเองเลยตัดสินใจสมัครทุนมาที่ประเทศออสเตรเลีย พอฉันได้พบปะกับผู้คนใหม่ ๆ ทำให้ฉันหายเครียดและรู้สึกดีขึ้น”

มินจีได้เล่าว่า เธอได้สมัครโครงการ Work and Travel ของประเทศออสเตรเลีย และคิดว่าในระหว่าง 6 เดือนที่อยู่ต่อออสเตรเลีย นั้น ถือเป็นโอกาสที่ดีที่จะได้เห็นศักยภาพของตัวเองมากกว่าการอยู่ในเกาหลี เธอบอกว่าตอนอยู่เกาหลี เธอรู้สึกต้องเปรียบเทียบกับคนรอบข้างทั้งเพื่อนและคนรู้จักอยู่เสมอ ทั้ง ๆ ที่จริงแล้วเราทุกคนต่างล้วนมีชีวิตเป็นของตัวเอง จึงไม่ควรใครถูกตัดสินว่าแย่หรือดีกว่าคนอื่นได้ มินจีเล่ามุมมองความคิดของเธอที่มีต่อสังคมเกาหลีว่า

“ฉันคิดว่าเกาหลีเป็นสังคมการแข่งขันอย่างแน่นนอน การได้เกรดที่ดีในโรงเรียน เข้าทำงานในบริษัทใหญ่ที่ดี หาเงินได้เยอะ แต่งงานกับคนที่ดีในเวลาที่เหมาะสม ซื้อบ้านโนโซลหรือคยองกีโด สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นมาตรฐานชีวิตที่คนในเกาหลีมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่ต้องทำ พวกเขาปลูกฝังว่าการปฏิบัติตามสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดีที่สุด”

ประเด็นที่น่าสนใจจากกรณีศึกษาของมินจีคือ การเคลื่อนย้ายจากสังคมเกาหลีไปสู่สังคมออสเตรเลียทำให้เธอได้เปลี่ยนบรรยากาศ วิถีชีวิต และวิถีคิดของเธอต่อการมองโลกที่แตกต่างจากเดิม แม้ว่าเธออาจยังไม่เข้าใจว่า พฤติกรรมการใช้เวลาตลอดทั้งคืนในห้องสมุดเพื่อนอนไม่กี่ชั่วโมงและตื่นขึ้นมาอ่านหนังสือ แท้จริงแล้วเป็นพฤติกรรมที่ไม่ปกติของการมีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่มันกลับกลายเป็นเรื่องปกติที่นักศึกษาชาวเกาหลีเกือบทุกคนปฏิบัติกัน จะเห็นได้ว่าการที่เราอยู่ในสภาพสังคมที่มีการแข่งขันสูงจากการเรียน ส่งผลให้เกิดความเครียดและกดดันจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะของชาวเกาหลีได้ พวกเขาผ่านความเคยชินจนก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่ต้องเรียนและทำงานหนัก จึงจะตอบสนองคุณค่าและความหมายของการมีชีวิตอยู่ แนวคิดเหล่านี้ได้ถูกผลิตซ้ำจนทำให้ชาวเกาหลีได้มองว่า การที่เราเรียนหรือทำงานอย่างหนักเท่านั้นจึงจะประสบความสำเร็จ แต่สุดท้ายแล้วสิ่งเหล่านั้น กลับกลายเป็นพฤติกรรมลอกเลียนแบบที่ส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น เพียงเพื่อให้รู้สึกว่าได้พยายามอย่างหนัก แม้ว่าจะไม่เข้าใจเป้าหมายสำคัญของการดำรงชีวิตในระยะยาวอย่างแท้จริง

2. ความคาดหวังของนักศึกษาชาวเกาหลีที่ได้ที่อยู่ในสังคมการแข่งขันทางการศึกษา

กรณีศึกษาที่ 3 ฮานีล: การพยายามเอาตัวรอดในแต่ละวัน

ฮานีลเป็นนักศึกษาเพศหญิง อายุ 21 ปี เธอเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัย Korea University มหาวิทยาลัย 1 ใน 3 ที่คนเกาหลีใฝ่ฝันอยากที่จะเข้าไปศึกษามหาวิทยาลัยนี้ตั้งอยู่ในเมืองโซล เขตชอนบุก โดยมหาวิทยาลัยนี้ ถือเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นผู้นำทางการศึกษาของเกาหลีใต้ ร่วมกับมหาวิทยาลัย Yeonsei University และมหาวิทยาลัย Seoul University ฮานีลมีความสนใจในภาษาและวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างมาก เธอจึงตัดสินใจเรียนในด้านการแปลและการตีความภาษาไทย ปัจจุบันเธอได้มาเรียนแลกเปลี่ยนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในประเทศไทยเป็นเวลา 6 เดือน เดิมทีแล้วฮานีลเป็นคนจังหวัดแทกู ตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศเกาหลีใต้ เมื่อเธอสอบติดมหาวิทยาลัยนี้ ทำให้เธอต้องย้ายมาอาศัยที่หอพักนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในโซล

ฮานีลเล่าถึงประสบการณ์ในการศึกษาของเธอว่า โดยส่วนตัวเธอไม่ได้รู้สึกกดดัน อาจจะเป็นเพราะเธอเรียนในสิ่งที่ชอบ นักเรียนเกาหลีส่วนใหญ่อาจจะรู้สึกกดดันในการเรียน เพราะอยากบรรลุเป้าหมายของตนเองในการได้เกรดที่ดี ในบางครั้งเธอเองก็รู้สึกกดดันเช่นเดียวกัน แต่ก็ได้รู้สึกว่าเป็นปัญหาอะไรมากนัก ถึงแม้ว่าจะรู้สึกว่าการที่กำลังเรียนอยู่ยาก และมีวิชาเรียนที่ค่อนข้างเยอะ แต่เธอเองก็ไม่ได้รู้สึกว่าต้องกดดันตัวเองเพื่อที่จะต้องทำ เธอคิดว่าเธอพยายามทำให้เต็มที่และทำเท่าที่ตนเองนั้นจะทำได้

ฮานีลเล่าให้ฟังถึงการมองภาพตัวเองในอนาคต เมื่อก้าวสู่วัยทำงานว่า เธอก็คงเป็นเหมือนพนักงานออฟฟิศทั่ว ๆ ไป คงเรียนรู้ทุกวันและพยายามเอาตัวรอดในแต่ละวัน เธอคิดว่าตัวเองมีความสามารถและคงจะได้งานที่มีรายได้ดีในอนาคต ฮานีลมักจะบอกกับตัวเองเสมอว่าไม่จำเป็นต้องกดดันตัวเองไปเพื่อใครทำเพื่อตนเองในแบบที่เราทำไหวเท่านั้นก็พอ ฮานีลเล่าเกี่ยวกับความคิดของเธอ ต่อสังคมเกาหลีได้ว่าเป็นประเทศที่ค่อนข้างมีการแข่งขันที่สูงเธอเล่าว่า

“ถ้าถามว่าสังคมเกาหลีเป็นสังคมแห่งการแข่งขันไหม ฉันคิดว่าใช่ สังคมการแข่งขันในเกาหลีนั้นดุเดือดมาก เริ่มตั้งแต่ในวัยเรียนคุณก็ต้องแข่งกับเพื่อนของคุณ และเมื่อคุณออกไปสู่วัยทำงาน เพื่อนร่วมงานของคุณก็คือคู่แข่งของคุณเช่นกัน”

จากกรณีศึกษาของฮานีลแสดงให้เห็นถึง แนวคิดและความคาดหวังชาวเกาหลีใต้ที่อยู่ในสถานะของสังคมที่มีการกดดันและการแข่งขันที่สูง จากความกดดันเหล่านั้นส่งผลให้เธอมองอนาคตเพียงแค่อยากเอาตัวรอดในสังคม เดินตามวิถีทางที่กรอบสังคมกำหนด โดยการดำรงชีวิตที่ไม่ได้เกิดจากแรงผลักดันภายในของตนเอง เมื่อมนุษย์เริ่มไม่มีคาดหวังใด ๆ หรือมีสถานะของความสิ้นหวังในการใช้ชีวิต เมื่อนั้นกลุ่มคนเหล่านี้จะกลายเป็นเพียงเครื่องจักรของสังคมที่หมุนตามกำลัง เพียงเพื่อรอเวลาให้หมดไป และสังคมเกาหลีใต้จะค่อย ๆ กลายเป็นสังคมถดถอยและเฉยชา อันจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมวลรวมและคุณภาพชีวิตในระยะยาวได้

กรณีศึกษาที่ 4 คุณยูรา: สภาพแวดล้อมแห่งความกดดันของการสอบชุนึง

คุณยูราเป็นนักศึกษาเพศหญิง อายุ 23 ปี ปัจจุบันเธอศึกษาอยู่ที่ Seoul Women University ในประเทศเกาหลีใต้ ยูรามีความสนใจในด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ เธอจึงตัดสินใจเรียนในสาขาวิชาที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และการเขียนโค้ด เธอเป็นคนเงียบ ๆ เวลาทำงานค่อนข้างเป็นคนจริงจังและมุ่งมั่น เธอเป็นคนมีความอดทนและความพยายามสูงมาก ถึงแม้ว่าเธอจะเป็นคนเงียบ ๆ และชอบอยู่คนเดียว แต่เธอก็เป็นหนึ่งในสมาชิกชมรมพัฒนาบุคลิกภาพในมหาวิทยาลัย ชมรมที่เธออยู่นั้นมักจะจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพให้กับนักศึกษาหลายประเทศทั่วโลก ทำให้เธอต้องเดินทางไปทำกิจกรรมและพบเจอผู้คนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แต่ถึงอย่างนั้นเธอเองก็เป็นนักกิจกรรมที่เก่งมาก ๆ เมื่อถึงเวลาที่ต้องจับไมโครโฟน เธอมักจะกลายเป็นคนที่ยิ้มแย้มและพูดเก่งทันที

ยูราเล่าให้ฟังถึงประสบการณ์ในการศึกษาของเธอว่า ช่วงเวลาที่รู้สึกว่าการกดดันที่สุดในการเรียนคือช่วงมัธยมปลายเพราะเป็นช่วงที่ต้องเตรียมเข้ามหาวิทยาลัย หรือช่วงการสอบชุนึง ยูราได้เล่าว่า

“ผลการเรียนในโรงเรียนมัธยมปลาย มีผลกระทบต่ออย่างมากต่อการรับเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยที่คุณเข้าเรียนก็อาจมีผลกระทบต่องานของคุณด้วย เมื่อคุณเป็นนักเรียนมัธยมปลาย คุณจะต้องสอบจำลองข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยทุก 2 ถึง 3 เดือนในปีแรกและปีที่สอง และทุกเดือนในปีที่สาม เนื่องจากเราสามารถทำนายอันดับของประเทศ และมหาวิทยาลัยที่สามารถเข้าเรียนได้โดยใช้บัตรรายงานผลสอบ ฉันจึงรู้สึกเครียดหากผลการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร”

การสอบชู้นึงเป็นการสอบเพื่อนำคะแนนไปยื่นสมัครมหาวิทยาลัย โดยจะจัดสอบ 5 วิชาหลัก ภายในวันเดียว ในวันสอบชู้นึงนั้นเป็นวันชี้ชะตาชีวิตของเด็กนักเรียนเกาหลีใต้หลาย ๆ คน เพราะใน 1 ปี สามารถสอบได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น หากพลาดก็ต้องรอสอบใหม่ในปีถัดไป เพราะเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนเกาหลีใต้ทุ่มเทและกดดันกับการสอบชู้นึงมาก ไม่เพียงแต่นักเรียนเท่านั้น ประชาชนในประเทศเกาหลีได้รวมถึงรัฐบาลเอง ก็ให้ความสำคัญกับการสอบชู้นึง โดยในวันสอบผู้คนมักจะให้นักเรียนขึ้นรถโดยสารก่อน ในช่วงเวลาเช้าของวันสอบ พนักงานบริษัทจะไปเข้าทำงานช้าลง เพื่อลดการติดขัดของการจราจรที่อาจจะทำให้นักเรียนไปสอบไม่ทัน รวมถึงช่วงเวลาที่จะมีการสอบฟัง เครื่องบินและรถโดยสารต่าง ๆ จะถูกห้ามไม่ให้ขึ้นบินหรือสัณจรบนท้องถนน เพราะอาจจะทำให้รบกวนการสอบ ในแง่ของวัฒนธรรม ชาวเกาหลีใต้ยังมีความเชื่อว่าควรกินต็อกบกกีด้วยส้อมในวันสอบ เพราะต็อกบกกีเป็นอาหารที่ทำจากแป้งข้าวเหนียว มีรสสัมผัสที่เหนียวหนึบ เมื่อทานแล้วจะทำให้สอบติด และการใช้ส้อมเปรียบเสมือนกับการจิ้มเลือกคำตอบที่ถูกต้อง เป็นต้น

ยูราบอกว่าอีกหนึ่งปัญหาในการศึกษาคือปัญหาค่าใช้จ่าย การจะเข้ามหาวิทยาลัยที่ดีนั้นการเรียนในโรงเรียนอาจจะไม่เพียงพอ นักเรียนเกาหลีหลาย ๆ คนมีวัฒนธรรมที่ต้องเรียนพิเศษเพิ่ม เพื่อที่จะเตรียมพร้อมในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผู้ปกครองต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของบุตรหลานที่ค่อนข้างแพง ยูราเล่าว่า

“ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเอกชนหรือโรงเรียนสอนพิเศษต่าง ๆ ในเกาหลีใต้สูงกว่าประเทศอื่น โดยปกติทุกโรงเรียนจะเลิกเรียนประมาณ 16.00-17.00 น. และนักเรียนส่วนใหญ่มักไปโรงเรียนกวดวิชาเพิ่มเพื่อให้ได้เกรดที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ในปัจจุบันยังมีการติวออนไลน์ และการบรรยายทางอินเทอร์เน็ตกำลังเป็นที่นิยมในหมู่นักเรียน ที่อยากมีโอกาสเตรียมพร้อมเข้าสู่มหาวิทยาลัย เนื่องจากมีราคาถูกกว่าสถานศึกษาเอกชน และสามารถเรียนได้ตลอดเวลาที่ต้องการ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการกดดันจากการศึกษาเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของตนเองหรือครอบครัว”

ยูราได้เล่าว่าหลังจากพ้นช่วงมัธยมปลายและเข้าสู่มหาวิทยาลัยความเครียดของเธอลดลง เธอได้เรียนในสิ่งที่ชอบทำให้เธอรู้สึกสนุก และไม่เครียดกับเกรดของตัวเองเหมือนในช่วงมัธยมปลาย การเรียนในสิ่งที่ตัวเองชอบนั้นทำให้สนุกกับการเรียนมากขึ้น เมื่อได้ถามยูราเกี่ยวกับความคิดของเธอต่อสังคมเกาหลีเธอเล่าว่า

“ฉันคิดว่าเกาหลีเป็นสังคมที่มีการแข่งขัน ฉันเชื่อว่าการแข่งขันไม่เพียงแต่ในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงชีวิตการทำงานด้วยหากมีการแข่งขันในโรงเรียนเพื่อเข้าวิทยาลัย ในชีวิตการทำงานคุณต้องแข่งขันและทำงานหนักเพื่อให้ได้งาน หรือสอบเลื่อนตำแหน่งอย่างไรก็ตาม เมื่อเร็ว ๆ นี้ในเกาหลี มีการเคลื่อนไหว

เพื่อปรับปรุงสิ่งนี้ และฉันคิดว่าระบบภาคเรียนฟรี (ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) นั้นเป็นหนึ่งในการประสบความสำเร็จของสิ่งนี้ นอกจากนี้ยังมีหลายบริษัทให้ความสำคัญกับสวัสดิการ ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานของพนักงานบริษัทมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ก็ยังมีความคิดของการแข่งขันอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้มหาวิทยาลัยดี ๆ หรืองานดี ๆ และฉันคิดว่าสิ่งนี้สร้างแรงกดดันให้กับแต่ละบุคคล

จากกรณีศึกษาของคุณยูราจะเห็นได้ว่าสังคมเกาหลีใต้ให้ความสำคัญกับการศึกษาค่อนข้างมาก นักศึกษาชาวเกาหลีใต้ส่วนใหญ่จึงจริงจังกับการศึกษา เพราะพวกเขาถูกปลูกฝังว่าพื้นฐานการศึกษาที่ดีจะนำไปสู่การมีหน้าที่การงานที่ดีในอนาคต รวมถึงสภาพสังคมเกาหลีใต้นั้น ก็มีการสร้างบรรยากาศที่จริงจังและสนับสนุนการศึกษาที่เคร่งครัดอย่างเอาเป็นเอาตาย ไม่เพียงแต่ในระบบการศึกษา ในช่วงวัยทำงานเองก็มีค่านิยมให้ทุ่มเททำงานอย่างหนักให้กับบริษัท และการแข่งขันเพื่อที่จะได้ทำงานในบริษัทที่ดี สิ่งเหล่านี้เองล้วนแล้วแต่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อร่างขึ้น จนกลายเป็นวงจรที่สร้างความกดดันให้กับประชาชนในประเทศอย่างไม่สิ้นสุด

สรุปและอภิปรายผล

ผลลัพธ์ที่เกิดจากการแข่งขันในระบบการศึกษาของสังคมเกาหลีใต้ สามารถสรุปได้จากวิถีคิดผ่านเรื่องเล่าเชิงประสบการณ์ และความคาดหวังของนักศึกษาชาวเกาหลีโดยตรง จากการใช้ชีวิตอยู่ภายใต้ระบบสังคมการแข่งขันทางการศึกษา คือ 1) รูปแบบความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง มีแนวโน้มจะเป็นการมุ่งเอาชนะมากกว่าการปรารถนาดีต่อกัน หรือช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกัน โดยนักเรียนส่วนใหญ่มักอยู่ในสภาวะกดดันจากการแข่งขันเพื่อทำคะแนนให้สูงที่สุด หรือการโดนเปรียบเทียบกับเพื่อนในชั้นเรียนจากผู้ปกครอง 2) การทำให้พฤติกรรมดำรงชีวิตประจำวันที่ไม่ปกติกลายเป็นเรื่องปกติ (Normalization) เช่น การนอนในห้องสมุด โดยที่ไม่เข้าใจเหตุผลของการกระทำดังกล่าว หรือการเรียนพิเศษที่หนักมากจนถึงเที่ยงคืน โดยมีคะแนนเป็นเพียงเป้าหมายเดียวในการใช้ชีวิต ส่งผลให้เกิดภาวะความเครียดสะสมที่กระทบต่อร่างกาย และจิตใจจนไม่ทราบสาเหตุ 3) เกิดสภาวะที่มนุษย์ดำรงชีวิตเพื่อเอาตัวรอดจากการเรียนและการทำงานไปวัน ๆ เพราะกรอบการใช้ชีวิตถูกกำหนดโดยสังคม จึงทำให้กลุ่มคนที่ไม่อยากแข่งขันในระบบ ได้กลายเป็นคนที่สิ้นหวังในการคิดถึงทางเลือกของตัวเอง ไม่เข้าใจว่าความหมายของการมีชีวิตอยู่จากความหวังและความฝันของตนเอง เพียงแต่ดำเนินชีวิตไปตามระบบคิดของสังคม จนอาจกลายเป็นสังคมที่ถดถอยและเฉื่อยชาในที่สุด 4) ความกดดันของการสอบชุนึง เป็นตัวอย่างของสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมให้ระบบการศึกษา เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของชีวิตมนุษย์คนหนึ่ง จนกลายเป็นแรงผลักดันเชิงลบต่อการดำรงชีวิตของปัจเจกบุคคล และส่งผลต่อค่านิยมทางความคิดด้านการศึกษาที่เคร่งครัดเหล่านี้ จนกลายเป็นวงจรชีวิตจากรุ่นสู่รุ่น

เมื่อพิจารณาจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้น (Chang, 2017) ได้อธิบายภาวะทันสมัยแบบปิปปัดของสังคมเกาหลีใต้ที่สอดคล้องกันในมุมมองที่ว่า แม้สังคมเกาหลีใต้จะมีการพัฒนาประเทศในแง่ของการเติบโตทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของรายได้ รวมถึงคุณภาพชีวิตที่เท่าเทียมกับสังคมตะวันตก แต่การพัฒนาที่เร่งรัดใน

ระยะสั้น ก็ส่งผลให้คนเกาหลีใต้ต้องขยันทำงานหนักเพื่อสร้างผลผลิตที่ดีให้ชาติและตนเอง โดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญกับภาวะของการแข่งขันในทุกช่วงวัยได้ รูปแบบการทำงานของระบบสังคมเชิงโครงสร้างของเกาหลีใต้ที่มีอิทธิพลต่อตัวบุคคล ก่อร่างจากกลไกการพัฒนาประเทศผ่านแนวคิดเสรีนิยมใหม่ เริ่มจากนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้เกิดการผลิตแรงงานในระดับสูง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ จนเกิดการกระตุ้นให้สร้างค่านิยมด้านการศึกษาที่มากขึ้น เมื่อประชาชนมีจินตภาพร่วมกันจึงให้ความสำคัญกับการศึกษา เพราะเชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญในสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ตัวเอง

การได้รับการศึกษาที่ดีจึงกลายเป็นค่านิยมหลักที่ทำให้คนประสบความสำเร็จ จนส่งผลให้เกิดการแข่งขันในสังคมโรงเรียน ผู้ปกครองหลายคนคาดหวังให้บุตรหลานเรียนหนังสือหนัก ๆ และสอบได้เกรดหรือมหาวิทยาลัยดี ๆ โดยหลายครั้ง มักจะใช้หลักการทดแทนบุญคุณที่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากแนวคิดของขงจื้อ มาบังคับให้เดินตามกรอบคิดของสังคม มากกว่าให้ดำเนินชีวิตของตัวเอง ผลกระทบจากสิ่งเหล่านั้น จึงทำให้เกิดวัฒนธรรมการศึกษาของสังคมเกาหลีใต้ที่มีความกดดันและจริงจัง จนอาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ของคนในสังคม พฤติกรรมปัจเจกบุคคล ความรู้สึกนึกคิดที่เฉยชา และสภาพสังคมที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน ได้กลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาของคนเกาหลีใต้ นอกจากนี้ ธุรกิจโรงเรียนกวดวิชาที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว และ Study Cafe ซึ่งเป็นพื้นที่ที่นักเรียนและนักศึกษาสามารถใช้เวลาตลอดทั้งวัน และทั้งคืนในการศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเอง ได้กลายเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจที่สร้างรายได้มหาศาลให้แก่กลุ่มทุน จากภาวะปัญหาทางการศึกษาที่สังคมก่อร่างขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในเชิงแนวคิดทฤษฎี เนื่องจากงานวิจัยนี้ ได้ใช้ทฤษฎีภาวะทันสมัยแบบบีบอัดในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคม ที่มีระบบการแข่งขันที่สูงมากในประเทศเกาหลีใต้ จึงเป็นไปได้ว่าทฤษฎีดังกล่าวสามารถนำไปต่อยอดในการทำความเข้าใจประเด็นทางสังคมอื่น ๆ ที่กลายเป็นความท้าทายต่อการบริหารจัดการภายในประเทศของรัฐในยุคเศรษฐกิจสมัยใหม่ ได้แก่ ความขัดแย้งของกลุ่มคนในรุ่นต่าง ๆ ที่เกิดจากมโนทัศน์และการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ค่านิยมในการไม่มีบุตรของกลุ่มคนรุ่นใหม่ จำนวนประชากรสูงวัยที่เพิ่มขึ้น การเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่เป็นธรรม รวมถึงการตั้งรกรากของกลุ่มผู้อพยพที่ส่งผลถึงอัตลักษณ์ใหม่ทางวัฒนธรรม

2. นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะครั้งต่อไป ต่องานวิจัยด้านสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับด้านเกาหลีศึกษาในประเทศไทย โดยเสนอให้มีการศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ในบริบทการแข่งขันของสังคมเกาหลีใต้ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างของประชากรวัยทำงาน ที่อยู่ในสภาวะการแข่งขันเพื่อเลื่อนสถานะสังคม และรูปแบบค่านิยมครอบครัวของชาวเกาหลีใต้ที่ได้รับผลกระทบจากการแข่งขันทางสังคมและเศรษฐกิจ

References

- Burawoy, M. (1998). The extended case method. *Sociological Theory*, 16(1), 4-33.
<https://doi.org/10.1111/0735-2751.00040>
- Chang, K. (2001). Compressed Modernity and Reassessment of the Elderly Issue: Elderly People as New Generation (in Korean). *Gajokgwa Munhwa (Family and Culture)*, 13(1): 1-29.
- Chang, K. (2017). *Compressed Modernity in South Korea: Constitutive Dimensions, Manifesting Units, and Historical Conditions*. In Y. Kim (Ed.), *The Routledge Handbook of Korean Culture and Society* (pp. 31-47). London: Routledge.
- Harvey, D. (2005). *A Brief History of Neoliberalism*. Oxford: Oxford University Press.
- Kainunna, P. (2016). Netnology Research Methodologies for Seeking Truth in Online Communities and Cultures of the Postmodern Era. *Journal of Social Sciences and Humanities Research in Asia*, 22(2), 7-9.
- Kamluekian, T. (2023). *Crash course in romance: A simple but intense romantic comedy series that explores understanding in humanism*. The Standard.
<https://thestandard.co/crash-course-in-romance/>
- Koo, H. G. (1999). Modernity in South Korea: An alternative narrative. *Thesis Eleven*, 57(1), 53–64. <https://doi.org/10.1177/0725513699057000005>
- Lincoln, S. Y. & Guba, G. E. (1985). *Naturalistic Inquiry*. NY: SAGE Publications.
- Parasite: Who Is the Angriest in the World of Inequality? (2019, 29 June). *The Momentum*.
<https://themomentum.co/parasite-bong-joon-ho/>
- Ruengmanotham, A. (2021) *The Disappearance of Haemee: The Creation of Debtor Subjects Under Neoliberal Capitalism in the Film Burning* [Master Independent Study]. Silpakorn University.
- Series review: *SKY Castle (2019): The competition of high society where children are at stake*. (2019, February 2). Korseries. <https://www.korseries.com/korseries-sky-castle-2019/>
- Sirimanit, L. (2019). *The Development of Education in South Korea from 1960 to the Present*. [Master's thesis] Silpakorn University, Sanam Chandra Palace Campus.
- Stiglitz, J.E. (2002). *Globalization and Its Discontents*. NY: W. W. Norton & Company.

Tudor, D. (2017). *Korea: The Impossible Country* (T. Lueang-aroonlert, Trans). Bookscape.
(Original work published 2012).